

KRALJEVINA JUGOSLAVIJA

UPRAVA ZA ZAŠTITU

INDUSTRIJSKE SVOJINE

Klasa 72 (1)

Izdan 1 januara 1933.

PATENTNI SPIS BR. 9452

Pedersen John Douglas, ing., Jackson, U. S. A.

Poboljšanje kod mehanizma potiskivača (izdizača) za magacine lakog oružja.

Prijava od 21 maja 1930.

Važi od 1 aprila 1931.

Ovaj se pronalazak odnosi na potiskivački mehanizam (izdizače) za magacine lakog cruzja. Ovaj potiskivač (izdizač) služi za šaržer, koji sadrži dva reda metaka cik-cak raspoređena, i koji se može uvući sa metcima u magacin. Kod takvih mehanizama potiskivača, kakvi su dosad predlagani, potiskivač ili pločica za metke ima jedan stupanj koji se nalazi u određenom stalnom odnosu prema metcima u šaržeru, t. j. sa šaržerom, u kome je desni red metaka viši nego levi red, pri čem se stupanj nalazi uvek desno od središnje ravni potiskivača, tako da leži prema najdonjem metku desnog reda. Ovaj raspored je vrlo dobar dokle god metci u šaržeru, koji je unet u magacin puške, zauzimaju položaje takve, da je desni red iznad stupnja, ali je isti raspored nezgodan čim se levi red nađe iznad stupnja. Glavni je cilj pronalaska da se otklone ove nezgode.

Po ovom pronalasku potiskivač konstruisan je tako, da ima bilo desni ili levi stupanj u saglasnosti sa rasporedom cik-cak redova metaka u šaržeru, tako da je metcima dat pravilan oslon bez obzira da li je desni ili levi red metaka viši.

Kod jednog oblika izvođenja pronalaska, stupanj je pokretno nošen od strane potiskivača i automatski pokretan prema jednoj ili drugoj strani od svog središnjeg položaja uz sadejstvo najdonjeg metka za vreme uvlačenja šaržera u magacin. Stupanj je pod uplivom opruge, tako da normalno zauzima svoj centralni položaj.

Kod drugog konstruktivnog oblika pronalaska stupanj je kruto vezan sa potiskivačem, koji je pokretno raspoređen, tako

da se prilagođava rasporedu metaka u šaržeru. Za tu svrhu je potiskivač labavo uzglobljen, tako da se može bočno pomerati i kretati u vertikalnoj ravni i on je pod uticajem opruge, koja ne samo da obezbeđuje kretanje potiskivača, koje je potrebno za potiskivanje metaka, već isto tako služi, da potiskivač elastično drži u središnjem položaju i da ga vraća u taj položaj, pošto se pomera bilo prema jednoj ili drugoj strani.

Na priloženom nacrtu pokazan je pronalazak, u kome:

Sl. 1 pokazuje bočni izgled napunjenog šaržera,

Sl. 2 je zadnji izgled istog,

Sl. 3 je prednji izgled i

Sl. 4 je izgled odozgo istog,

Sl. 5 je horizontalni presek kroz šaržer duž linije 5—5 iz sl. 2.

Sl. 6 je detaljan vertikalni presek kroz jedan deo šaržera duž linije 6—6 iz sl. 4.

Sl. 7 je presek kroz magacin puške, i koji pokazuje jedan oblik potiskivačevog mehanizma po ovom pronalasku, a tačkastim linijama napunjen šaržer.

Sl. je pogled odozgo na dole u magacin pokazan u sl. 7 sa odstranjenim šaržerom.

Sl. 9 je bočni verikalni izgled potiskivača, koji je odvojen od nosećih poluga.

Sl. 10 je izgled od pozadi potiskivača.

Sl. 11 je izgled, isti kao i izgled 10, koji pokazuje potiskivač sa njegovim stupnjem u levom položaju.

Sl. 12 je isti izgled, koji pokazuje potiskivač sa njegovim stupnjem u desnom položaju, i

Sl. 13 je izgled jedne od opruga, koje

dejavstvuju na pomerljivi stupanj potiskivača.

Sl. 14 je presek kroz magacin puške, koji pokazuje variantu izvođenja potiskivača, koji saraduje sa metcima u šaržeru u magacinu.

Sl. 15 je presek po liniji A, A iz sl. 14.

Sl. 16 je horizontalni izgled potiskivača iz sl. 14 kad se ovaj nalazi u centralnom položaju.

Sl. 17 je izgled kao u sl. 16, izuzev što je ovde potiskivač pomeren na jednu stranu od centralnog položaja.

Šaržer se sastoji iz zadnjeg dela 1 (strane) i bokova 2 i 3, koji zajedno obrazuju jedan sud, koji je otvoren na vrhu, dnu i prednjem delu. Napominjemo, da su bokovi 2 i 3 od elastičnog materijala (opruženog) a da nešto konvergiraju jedan prema drugom, tako da vrše bočni pritisak na metke u šaržeru. Metci u šaržeru pokazani su kod 5 i raspoređeni su u dvojnomo cik-cak redu, kao što je pokazano. Metci u blizini svojih osnova imaju obične izljebljene delove 6 u koje mogu ići rebrasti delovi 7 i 8 bokova šaržera, tako da potpomažu držanje metkova u šaržeru. Napominjemo, (sl. 6) da rebra 7 i 8 idu skoro do najgornjeg dela šaržera, tako da je najgornji metak van rebara 7 i 8 i isti je slobodan za izbacivanje iz šaržera za punjenje.

Šaržer je simetrično konstruisan, njegove gornje i donje strane potpuno su iste. Pri vrhu, strane skreću ka unutrašnjosti kod 2^1 i 3^1 a pri dnu isto tako kod 2^{11} i 3^{11} . Zadnja strana šaržera je usečena kod 1^1 i 1^{11} , tako da zatvarač puške može dohvatiti gornji metak u šaržeru i uvesti isti u cev.

Bokovi šaržera oko sredine između njihovih gornjih i donjih ivica imaju usne 9 i 10, koje se hvataju iza strčecih delova 11 i 12 (sl. 8) u magacinu, čemu je cilj, da se spreče bokovi od približavanja kad se jedan ili više metka uklone iz šaržera. Ovo obezbeđuje cik-cak raspored redova metaka, t. j. pritisak bokova ih neće poremetiti. U nekim slučajevima, potrebno je rasporediti ispadke 11 i 12 tako, da oni razvlače nešto malo bokove šaržera i time smanje pritisak na metke, da bi potiskivač lakše dejstvovao.

U sl. 7 sanduk 14 puške ima otvor odozgo do dole i taj otvor obrazuje magacin 15. Organ 16 ide tamo i amo kroz magacin i uteruje metke iz šaržera u cev 17. Dno magacina je obično zatvoreno poklopcem 18. Potiskivač 19, ide na gore i dole kroz magacin i leži na polužnom mehanizmu 20, 21, koji je pokretan oprugom 22, 23 je izbacivač za prazan šaržer. 24 je strčeci član za držanje šaržera u ma-

gacinu a protiv dejstva izbacivača 23. Napominjemo, da kad poslednji metak izade iz šaržera, onda potiskivač oslobada član 24 i omogućava izlaz iz praznog magacina.

U sl. 9 potiskivač 19 ima pokretan stupanj 25, koji je utvrđen na krajevima potiskivača, kao što je pokazano kod 26 i 27. Pokretan stupanj 25 se normalno drži u sredini potiskivača 19 kao što je pokazano u sl. 10 malim, pljosnatim oprugama 28 i 29 (po jedna na svakom kraju potiskivača), koje se oslanjaju na ravno dno na stupanj 25. Jedna od tih lisnatih opruga 28 pokazana je u sl. 13.

Na stupanj 25 dejstvovaoće metci iz šaržera, kad se ovaj uturi u magacin, tako da će ga svi pomeriti nešto malo u levo (sl. 11) ili u desno (sl. 12) iz normalnog srednjeg položaja, pri čem će se i potiskivač i stupanj prilagoditi dvojnomo redu metaka i držaoće iste i gurati. Javno je, da kad donji deo metaka dode u dodir sa stupnjem, to će najdonji metak, bio on u levom ili desnom redu, udariti na stupanj sa strane i gurnuti ga ka suprotnoj strani, tako da će taj stupanj biti u položaju da drži prvi metak iznad poslednjeg.

U sl. 14 do 17 umesto da je stupanj pomerljivo postavljen na potiskivaču 19, kao u prvoj opisanoj konstrukciji, on je u krutoj vezi sa potiskivačem i ovaj je pomerljivo raspoređen tako, da se sam automatski podešava prema raspoređu metaka u šaržeru. Za tu svrhu potiskivač 19 labavo je učvršćen za sanduk 14 tako, da se on može bočno pomerati kao i kretati vertikalno. Ovo labavo vezivanje postiže se time, što se prednji deo potiskivača prvi sa prorezom 29 u kome se nalazi šip 30, koji je učvršćen za sanduk 14. Odavde je jasno, da se potiskivač može pomerati ka jednoj strani ili drugoj iz svog središnjeg položaja. Ovaj potiskivač ima prednji ispadak 31, na koji dejstvuje opruga 32. Ova opruga ne služi samo, da vrši normalno potiskivanje potiskivača već služi i za to, da potiskivač drži elastično u njegovom srednjem položaju (sl. 16) i da ga vraća u taj položaj, ako se pomera levo ili desno. Da bi se pomoglo ovom poslednjem zadatku, prednja površina produžetka 31 izdubljena je, da bi se dobila dva ispadka 33, 34 (sl. 16 i 17) koji se oslanjaju o spoljne delove opruge 32 blizu njenih ivica. Javno je, da se ovim raspoređom potiskivač automatski stavlja u centralni položaj. Gore pomenuti stupanj 25 ima oblik kao u sl. 14, tako da će kad se šaržer, kad je pun, unese u magacin, sadejstvo donjeg metka sa jednom od krivih strana stupnja pomeriti potiskivač bilo desno ili levo od srednjeg položaja, što zavisi od toga, da

li je donji metak iz levog ili desnog reda metaka. Vrh stupnja onda saraduje sa metkom, koji se nalazi odmah do najdonjeg dok krive strane kooperišu sa donjim metkom kao u sl. 15.

Vidi se da će se u obe gore opisane konstrukcije, potiskivač automatski prilagoditi dvojnog reda bez obzira na položaj ili raspored redova metaka; vojnik ne treba da pazi pri punjenju puške da li je šaržer napunjen sa određenim redom ili je šaržer uturen u magacin sa nekom naročitom stranom.

Patentni zahtevi:

1. Mehanizam potiskivača (izdizača) za magacine lakog oružja, a koji se upotrebljava sa šaržerom, koji sadrži dvojni red metaka u cik-cak rasporedu, i koji se unosi sa metcima u magacin, naznačen time, što je potiskivač (19) konstruisan tako, da ima stupanj (25), koji je ili levi ili desni (sl. 11 i 12) prema tome kako su raspoređeni metci u šaržeru, tako da metci imaju oslon bez obzira da li je desni ili levi red metaka viši.

2. Mehanizam potiskivača (izdizača) po zahtevu 1, naznačen time, što potiskivač

(19) nosi pokretan stupanj (25) koji se automatski kreće ka jednoj ili drugoj strani iz svog centralnog položaja uz sadejstvo donjeg metka za vreme uvlačenja šaržera u magacin.

3. Mehanizam potiskivača (izdizača) po zahtevu 2, naznačen time, što stupanj (25) stoji pod uplivom opruge (28, 29) tako da on normalno zauzima svoj srednji položaj.

4. Mehanizam potiskivača (izdizača) po zahtevu 1, naznačen time, što je stupanj (25) u krutoj vezi sa potiskivačem (19) i koji je pomerljivo raspoređen tako da se automatski postavlja prema rasporedu metaka u šaržeru, kad se ovaj unese u magacin.

5. Mehanizam potiskivača (izdizača) po zahtevu 4, naznačen time, što je potiskivač (19) labavo vezan (kod 29, 30) tako da se može bočno pomerati i kretati u vertikalnoj ravni.

6. Mehanizam potiskivača (izdizača) po zahtevu 5, naznačen time, što potiskivač stoji pod uplivom opruge (32) koja ne samo što služi da izdiže potiskivač, već ga elastično drži u centralnom položaju i vraća u ovaj položaj, ako se je pomerio bilo na jednu ili drugu stranu.

Ad patent broj 9452.

